

На основу члана 10. Закона о ревизији институција БиХ ('Службени гласник БиХ', број 12/06), члана 10. Закона о ревизији институција у Федерацији БиХ ('Службене новине ФБиХ', број 22/06), члана 15. Закона о ревизији јавног сектора РС ('Службени гласник РС', број 98/05) и члана 20. Пословника о раду Координационог одбора врховних институција за ревизију у Босни и Херцеговини ('Службени гласник БиХ', број 108/10) Координациони одбор, на 59. сједници, одржаној 25.01.2011. године, у Сарајеву, доноси

О Д Л У К У

о преузимању Оквира међународних стандарда врховних ревизионих институција – ISSAI оквира у Босни и Херцеговини

Члан 1.

Овом Одлуком Координациони одбор врховних институција за ревизију у Босни и Херцеговини преузима Оквир међународних стандарда врховних ревизионих институција – ISSAI оквир у БиХ.

Члан 2.

(1) Оквир се састоји од докумената које је усвојио Конгрес Међународне организације врховних ревизионих институција (INCOSAI) и који имају за сврху регулисање професионалних стандарда које користе врховне ревизионе институције (ВРИ).

(2) Назив Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) се користи као заједнички назив за скуп докумената у вези с одговорностима ВРИ. Сваком документу додијељен је ISSAI број.

(3) Назив INTOSAI смјернице за добро управљање (INTOSAI GOV) се користи за документе које је усвојила Међународна организација врховних ревизионих институција (INTOSAI), а тичу се смјерница намијењених јавном сектору. Сваком документу додијељен је четвороцифрени INTOSAI GOV-број.

Члан 3.

(1) Објављују се дијелови ISSAI оквира у БиХ из члана 1. ове Одлуке и то:

а)ISSAI 1	Лимска декларација о смјерницама за правила ревизије
б)ISSAI 10	Мексичка декларација о независности врховних ревизионих институција
с)ISSAI 100-400	Основни принципи ревизије јавног сектора (ISSAI 100); Општи стандарди ревизије јавног сектора (ISSAI 200); Стандарди обављања ревизије јавног сектора (ISSAI 300); Стандарди извјештавања у ревизији јавног сектора (ISSAI 00).

(2) ISSAI 30

INTOSAI етички кодекс за ревизоре у јавном сектору објављен је у 'Службеном гласнику БиХ', бр. 12/01.

Члан 4.

Даном ступања на снагу ове Одлуке престају да важе INTOSAI ревизијски стандарди ('Службени гласник БиХ', број 5/01) који су замијењени INTOSAI стандардима ревизије - ISSAI 100-400.

Члан 5.

(1) Саставни дио ове Одлуке чине увод, образложење и принципи класификације Оквира међународних стандарда врховних ревизионих институција – ISSAI.

(2) Остале дијелове ISSAI оквира у БиХ из чл. 1. и 2. ове Одлуке Координациони одбор објављиваће накнадно.

Члан 6.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у 'Службеном гласнику БиХ' и службеним гласилима ентитета.

Број: 06-16-1-13/2011

Миленко Шего, предсједавајући Координационог одбора
врховних институција за ревизију
и генерални ревизор Канцеларије за ревизију институција БиХ, с.р.

Др Ибрахим Окановић,
члан Координационог одбора врховних
институција за ревизију
и генерални ревизор Уреда за ревизију
институција у Ф БиХ, с.р.

Мр Бошко Чеко, члан Координационог одбора
врховних
институција за ревизију
и главни ревизор Главне службе
за ревизију јавног сектора РС, с.р.

Увод, образложење и принципи класификације

Оквир међународних стандарда врховних ревизионих институција (ISSAI)

Међународни стандарди врховних ревизионих институција (International Standards of Supreme Audit Institutions – ISSAI) састоје се од докумената усвојених од стране INCOSAI-а (Конгреса Међународне организације врховних ревизионих институција – INTOSAI) који за циљ имају управљање професионалним стандардима врховних ревизионих институција (ВРИ). Стандарди обухватају препоруке у вези са законским, организационим и професионалним предусловима као и начин обављања како ревизионих тако и свих других задатака који се могу повјерити ВРИ. ISSAI документи могу, тамо гдје је то потребно, садржавати и примјере или описе добрих пракси.

ISSAI документи су хијерархијски разврстани у четири нивоа:

- **Ниво 1:** Основни принципи
- **Ниво 2:** Предуслови за рад ВРИ
- **Ниво 3:** INTOSAI стандарди ревизије који садрже основне претпоставке и принципе обављања процеса ревизије
- **Ниво 4:** Смјернице за ревизију које садрже додатне материјале за примјену за различите тематске области.

Ова четири нивоа су у новом ISSAI оквиру разрађена како слиједи:

Ниво 1: Основни принципи. Овај ниво садржи принципе на којима почива INTOSAI. Ови принципи су садржани у Лимској декларацији.

Ниво 2: Предуслови за рад врховних ревизионих институција. Слиједом основних принципа, документи нивоа 2 даље разрађују основне предуслове за правилно функционисање и професионално понашање ВРИ. Ови документи садрже опште тврдње и принципе у ширем смислу и не би требали бити предметом честих промјена. Документи овог нивоа су и Мексичка декларација о независности усвојена на XIX INCOSAI-у 2007. године те Принципи транспарентности и одговорности који су усвојени на XX INCOSAI-у. Постојећи етички кодекс и документ о квалитету ревизије који су усвојени су такође документи које припадају овом нивоу.

Ниво 3: INTOSAI стандарди ревизије. Документи овог нивоа се надовезују на документе нивоа 1 и 2 и садрже основне принципе за обављање ревизије јавног сектора. Док се питања институционалне природе регулишу документима нивоа 2, документи нивоа 3 садрже информације везане за процес обављања ревизије. Основни принципи ревизије се тренутно састоје од INTOSAI стандарда ревизије који садрже сљедећа поглавља:

1. Основни принципи ревизије јавног сектора садрже ревизионе претпоставке/опште принципе;
2. Општи стандарди ревизије јавног сектора садрже услове за квалификацију, независност, сукоб интереса, стручност, дужну професионалну пажњу, итд;

3. Стандарди обављања ревизије јавног сектора садрже детаљније смјернице о нпр. планирању, ревизионим доказима, анализи финансијских извјештаја, интерној контроли;
4. Стандарди извјештавања у ревизији јавног сектора садрже смјернице за извјештавање о финансијској ревизији (мишљење ревизора), као и напомене и смјернице за извјештавање везано за ревизију правилности и ревизију учинка.

У циљу наглашавања важности ових стандарда и флексибилности у њиховом даљем развоју, сваком од 4 поглавља је додијељен посебан ISSAI број, а сходно томе су и тачкама унутар одређеног поглавља такође додијељени одговарајући бројеви.

Ниво 4: Смјернице за ревизију: Документи на овом нивоу разрађују основне принципе ревизије на начин да дају конкретније, детаљније и оперативније смјернице корисне у свакодневном обављању ревизионих задатака.

Ниво 4 ће обухватити смјернице за примјену стандарда за финансијску ревизију, ревизију учинка и ревизију усклађености.

Пододбор за израду смјерница за финансијску ревизију Комисије за професионалне стандарде израдио је смјернице за примјену стандарда за финансијску ревизију. Ове смјернице се баве ревизијом финансијских извјештаја и заснивају се на Међународним стандардима ревизије (ISA) које је објавио Одбор за међународне стандарде ревизије (IAASB) који дјелује у оквиру Међународне федерације рачуновођа (IFAC). Једна INTOSAI смјерница за финансијску ревизију се састоји од једног међународног стандарда ревизије објављеног од стране IAASB -а и једне INTOSAI биљешке за примјену чија ће сврха бити наглашавање модификација и додатних елаборација које су битне за ревизију јавног сектора. ISSAI број садржи референцу на одређени ИСА број. Напримјер, документ под називом ISSAI 1240 ће означавати документ који садржи ИСА 240 заједно са INTOSAI биљешком за његову примјену.

Ниво 4 такође садржи смјернице и додатни материјал у вези са специфичним тематским областима као што су напримјер ревизија приватизације, јавног дуга, заштите животне средине и међународних институција. Многе од ових смјерница су већ израђене и усвојене од стране INCOSAI-а. Документи који се израде и усвоје у будућности, а везани су за остваривање циља 3 Стратешког плана и према садржају треба да су дио овог оквира, ће такође бити сврстане у ниво 4.

Бројеви од 1000-9999 су резервисани за документе из нивоа 4 (смјернице за примјену) и подијељени су у групе које су резервисане за различите тематске области. Пододбори Комисије и радне групе задужене за циљ 3 су одговорне за придржавање овог начина класификације, сваки у оквиру свог подручја дјеловања.

INTOSAI смјернице за добро управљање (INTOSAI GOV)

INTOSAI смјернице за добро управљање се састоје од документа усвојених од стране INCOSAI-а и садрже смјернице за системе интерних контрола, рачуноводствене стандарде и остала питања која

спадају у управно подручје одговорности. Ово обухвата документе који служе као водичи за ВПИ у њиховом професионалном процјењивању мјера које предузимају управни органи или документе који служе као водичи за управне органе и који придоносе добром управљању.

Бројеви од 9000-9999 су резервисани за ову категорију докумената, а умјесто ISSAI се користи скраћеница INTOSAI GOV. Осим ове измјене, принципи класификације се на исти начин примјењују и на ове документе.

Постојећи документи „INTOSAI ревизиони стандарди“ и „INTOSAI етички кодекс“:

Постојећи документи под називом „INTOSAI стандарди ревизије“ и „INTOSAI етички кодекс“ усвојени су и објављени 2001. године. Сада су ови документи те Лимска декларација подијељени у 6 докумената и сваком од њих је додијељен ISSAI број. Лимска декларација је укључена у ниво 1, Етички кодекс је укључен у ниво 2, док је свако од 4 поглавља INTOSAI стандарда ревизије постало посебан документ унутар нивоа 3. Бројчане ознаке тачака су измијењене тако што је цифра која означава број поглавља избачена.

Класификација Међународних стандарда врховних ревизионих институција (ISSAI)¹

Ниво 1 – Основни принципи

ISSAI 1 Лимска декларација

Ниво 2 – Предуслови за рад ВПИ

ISSAI 10 Мексичка декларација о независности ВПИ

ISSAI 11 Смјернице и добре праксе у вези са независношћу ВПИ

ISSAI 20 Принципи транспарентности и одговорности

ISSAI 21 Принципи и примјери добре праксе у вези са транспарентношћу и независношћу

ISSAI 30 Етички кодекс

ISSAI 40 Контрола квалитета за ВПИ

Ниво 3 – INTOSAI стандарди ревизије

ISSAI 100 Основни принципи

ISSAI 200 Општи стандарди

ISSAI 300 Стандарди обављања ревизије

¹ Стање са XX конгресом INTOSAI, одржаним 2010. године у Јоханесбургу

ISSAI 400 Стандарди извјештавања

Ниво 4 – Смјернице за ревизију

ISSAI 1000 Општи увод у INTOSAI смјернице за финансијску ревизију

ISSAI 1003 Појмовник термина уз INTOSAI смјернице за финансијску ревизију

ISSAI 1200 Свеобухватни циљеви независног ревизора и провођење ревизије у складу са Међународним ревизионим стандардима

ISSAI 1210 Договорање услова за обављање ревизионог ангажмана

ISSAI 1220 Контрола квалитета за ревизије историјских финансијских информација

ISSAI 1230 Ревизиона документација

ISSAI 1240 Одговорности ревизора у ревизији финансијских извјештаја у погледу превара

ISSAI 1250 Сагледавање закона и прописа у ревизији финансијских извјештаја

ISSAI 1260 Комуникација са надлежним за управљање

ISSAI 1265 Саопштавање откривених недостатака интерних контрола надлежним за управљање

ISSAI 1300 Планирање ревизије финансијских извјештаја

ISSAI 1315 Утврђивање и процјена ризика материјалних погрешних приказа путем разумијевања субјекта ревизије и околине у којој оно послује

ISSAI 1320 Материјалност у планирању и обављању ревизије

ISSAI 1330 Одговор ревизора на процијењене ризике

ISSAI 1402 Разматрања ревизије у вези са субјектом који ангажује услуге друге организације

ISSAI 1450 Оцјена погрешних приказа откривених током ревизије

ISSAI 1500 Разматрање релевантности и поузданости ревизионих доказа

ISSAI 1501 Ревизиони докази - посебна разматрања за одабране позиције

ISSAI 1505 Екстерне конфирмације

ISSAI 1510 Почетни ревизиони ангажмани - почетна стања

ISSAI 1520 Аналитичке процедуре

ISSAI 1530 Кориштење узорака у ревизији

ISSAI 1540 Ревидирање рачуноводствених процјена, укључујући и рачуноводствене процјене по фер вриједности и друге податке који се објаве у вези са истим

ISSAI 1550 Повезане стране

ISSAI 1560 Накнадни догађаји

ISSAI 1570 Трајност пословања

ISSAI 1580 Изјаве у писаној форми

ISSAI 1600 Посебна разматрања - ревизије финансијских извјештаја групе (укључујући и рад ревизора који ревидирају појединачне компоненте групе)

ISSAI 1610 Кориштење рада интерних ревизора

ISSAI 1620 Кориштење рада стручњака којег ангажује ревизор

ISSAI 1700 Састављање мишљење и извјештавање о финансијским извјештајима

ISSAI 1705 Измјене мишљења у извјештају независног ревизора

ISSAI 1706 Истицање одређеног предмета у извјештају независног ревизора

ISSAI 1710 Компаративне информације - одговарајући износи и компаративни финансијски извјештаји

ISSAI 1720 Одговорности ревизора у погледу других информација у документима који садрже ревидиране финансијске извјештаје

ISSAI 1800 Посебна разматрања - Ревизија финансијских извјештаја састављених за посебне сврхе

ISSAI 1805 Посебна разматрања - Ревизија појединачних финансијских извјештаја и специфичних елемената, рачуна или позиција финансијских извјештаја

ISSAI 1810 Ангажмани за извјештавање о скраћеним финансијским извјештајима

Смјернице за провођење ревизије учинка

ISSAI 3000 Смјернице за провођење ревизије учинка

ISSAI 3100 Смјернице за ревизију учинка: Главни принципи

Смјернице за провођење ревизије усклађености

ISSAI 4000 Општи увод за смјернице за ревизију усклађености

ISSAI 4100 Смјернице за ревизију усклађености за ревизије које се обављају одвојено од ревизије финансијских извјештаја

ISSAI 4200 Смјернице за ревизију усклађености у вези са ревизијом финансијских извјештаја

Посебне смјернице за међународне институције

ISSAI 5000 Принципи за најбоље ревизионе поступке за међународне институције

ISSAI 5010 Ревизија међународних институција - смјернице за ВПИ

Посебне смјернице за ревизију животне средине

ISSAI 5110 Смјернице за провођење ревизија активности са становишта животне средине

ISSAI 5120 Ревизија животне средине и ревидирање правилности

ISSAI 5130 Одрживи развој: улога ВПИ

ISSAI 5140 На који начин ВПИ могу да сарађују на ревизијама међународних споразума у вези са заштитом животне средине

Посебне смјернице за приватизације

ISSAI 5210 Смјернице за примјену најбољих пракси у ревизији приватизација

ISSAI 5220 Смјернице за примјену најбољих пракси у ревизији јавних/приватних финансија и концесија

ISSAI 5230 Смјернице за примјену најбољих пракси у ревизији економске регулације

ISSAI 5240 Смјернице за примјену најбољих пракси у ревизији ризика у јавно/приватним партнерствима

Посебне смјернице за ИТ ревизију

ISSAI 5310 Методологија прегледа безбједности информационог система

Посебне смјернице за ревизију јавног дуга

ISSAI 5410 Смјернице за планирање и провођење ревизије интерних контрола јавног дуга

ISSAI 5411 Индикатори дуга

ISSAI 5420 Јавни дуг: Управљање и фискална угроженост

ISSAI 5421 Смјернице за дефинисање и објављивање јавног дуга

ISSAI 5422 Примјена дефинисаних услова и захтјева за провођење ревизије учинка јавног дуга

ISSAI 5430 Фискална изложеност: импликације на управљање дугом и улога ВПИ

ISSAI 5440 Смјернице за провођење ревизије јавног дуга - примјена материјалног тестирања у финансијским ревизијама

Посебне смјернице за ревизију новчаних помоћи за страдале од природних катастрофа

ISSAI 5500 Смјернице за ревизију новчаних помоћи за страдале од природних катастрофа (усвајање планирано у 2013.)

Посебне смјернице за колегијалне прегледе

ISSAI 5600 Смјернице за вршење колегијалних прегледа

INTOSAI Смјернице за добро управљање (INTOSAI GOV)

Интерне контроле

INTOSAI GOV 9100 Смјернице за стандарде интерних контрола за јавни сектор

INTOSAI GOV 9110 Смјернице за извјештавање о ефикасности интерних контрола; искуства ВПИ у примјени и оцјени интерних контрола

INTOSAI GOV 9120 Пружање основа за одговорност у државној управи

INTOSAI GOV 9130 Додатне информације о управљању ризиком у субјекту јавног сектора

INTOSAI GOV 9140 Независност интерне ревизије у јавном сектору

INTOSAI GOV 9150 Координација и сарадња између ВПИ и интерних ревизора у јавном сектору

Рачуноводствени стандарди

INTOSAI GOV 9220 Расправљање и анализа у тијелима управе (менаџмент) о финансијским информацијама, информацијама које се тичу учинка и другим информацијама

INTOSAI GOV 9230 Смјернице за дефинисање и објављивање јавног дуга

Одржавање веб странице www.issai.org

Оквир представљен на веб страници www.issai.org ће бити примарно средство за дистрибуцију Међународних стандарда врховних ревизионих институција. Путем веб странице www.issai.org транспарентнијим ће се учинити и INTOSAI-ев процес доношења стандарда и

смјерница. Поред службених INTOSAI докумената, како се исти буду усвајали и постајали дијелом оквира, на веб страници ће бити доступни и коначни неусвојени приједлози као и нацрти и информације о планираним новим стандардима. ISSAI стандарди ће на www.issai.org бити доступни на свим службеним језицима INTOSAI-а у форми коју доставе одговорни пододбори или радне групе, док ће остале информације доступне на веб страници бити доступне једино на енглеском језику.